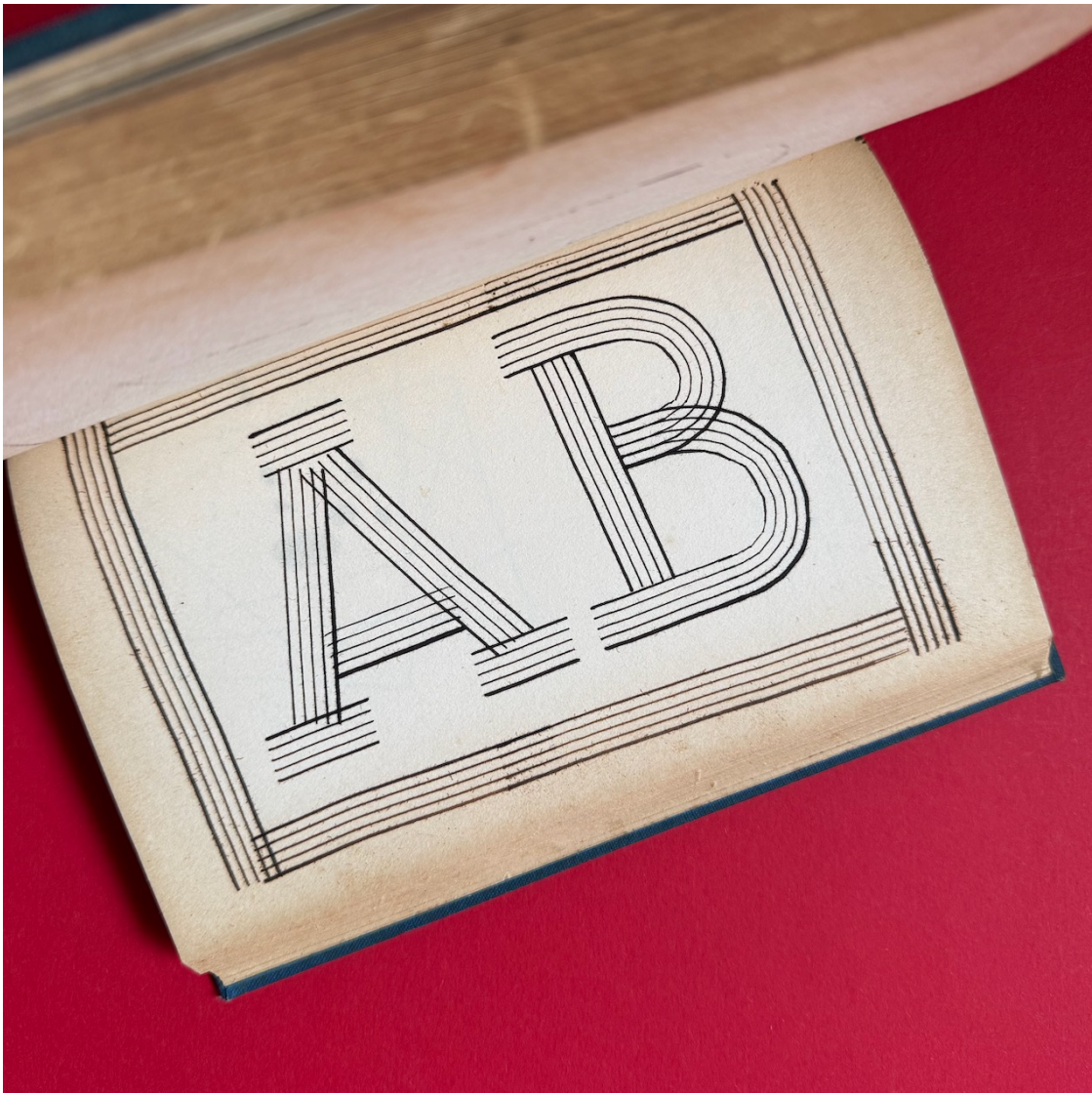

Artistiek Bureau

Siep van den Berg

Schetsboeken

Catalogus 60

Siep van den Berg (1913-1998) is een van de bekendste en belangrijkste naoorlogse kunstenaars uit Groningen. Aanvankelijk was zijn werk figuratief, maar onder invloed van zijn schoonvader H.N. Werkman, bij wie hij de kunst van het 'druksels' maken afkeek, schoof hij meer en meer op richting abstractie. Zijn kunst werd allengs hoekiger. Uiteindelijk werd Siep van den Berg een constructivist, uitsluitend werkend in zwart-wit (grijs) of in de primaire kleuren.

Zijn schetsen, te vinden in de vele schetsboeken die na zijn dood op de markt zijn gekomen, herken je, net als zijn schilderijen en sculpturen, aan doorlopende lijnen, schijnbaar zonder begin of eind. Bij sommige schetsen denk je direct aan een doolhof. Meer uitgewerkte schetsen zijn voorstudies van de gevelmozaïeken, plastieken en muurreliëfs die nog altijd in Stad en Ommeland te bewonderen zijn. Het is enerverend om zo'n schetsboek, een dagboek in beelden, aandachtig te bekijken.

In deze catalogus zijn drie originele schetsboeken opgenomen. Ooit stonden deze rijk geïllustreerde dummy's in de theekoepel die Siep van den Berg tientallen jaren als atelier gebruikte, aan de rand van het Sterrebos aan de Hereweg, op een steenworp afstand van Artistiek Bureau. In Groningen is 'het koepeltje van Siep' nog steeds een begrip.

Dit is de laatste catalogus uit Groningen. Artistiek Bureau gaat verhuizen! De komende maanden verschijnen er geen nieuwsbrieven en catalogi. In de loop van 2026 is het antiquariaat weer in bedrijf. [Nick ter Wal]

N.B. Bij het samenstellen van deze catalogus zijn de websites van Delpher en de Groninger Archieven veelvuldig geraadpleegd. Er is geen gebruik gemaakt van ChatGPT, Google Gemini, Microsoft Copilot en andere onnauwkeurige, energieverpillende hulpmiddelen.

1

Siep van den Berg

Origineel schetsboek. 1959.

In dummy van: Rosey E. Pool, *Maar ik ben dan ook een Bask. Het leven van Maurice Ravel (1875-1937)*, Tilburg: Nederland's Boekhuis, (1958). 230 x 153 mm. Karton. (232) p. (4 p. bedrukt). Eigendomsetiket op voorplat: 'S.R. (Siep) van den Berg 1913', gesigneerd 'SvdB' en gedateerd '59'. Datum op voorste schutblad: '26 5 59'; datum op achterste schutblad: '10 6 59'. Eén pagina verwijderd; twee tekeningen ingeplakt.

€ 550

Uniek schetsboek dat Siep van den Berg eind mei en begin juni van het jaar 1959 vulde met ca. 120 tekeningen, uitgevoerd in Oost-Indische inkt, sommige gekleurd in zwart en grijs. De tekeningen zijn alle abstract, nu eens zeer minimalistisch, dan weer robuust. Soms lijkt de kunstenaar in de nieuwe schets direct voort te borduren op de vorige. Enkele tekeningen in dit schetsboek doen sterk denken aan de geometrische patronen die Van den Berg omstreeks 1960 ontwierp voor gevels van nieuwbouw in de Groningse wijk Selwerd. Op de achterzijde maakte de kunstenaar, bij het doornemen van dit schetsboek in 1974, een veelzeggende notitie: 'een worsteling om vrij | te komen | achteraf is alles eenvoudig'.

2

Siep van den Berg

Origineel schetsboek. 1960.

In dummy van: *Oosthoeks encyclopedie. Deel 1 A-Beatrijs*, Utrecht: Oosthoeks Uitgeversmaatschappij, (1959). 247 x 165 mm. Heellinnen. (752) p. (24 p. bedrukt). Band iets gevlekt. Tekening op voorplat.

Datum op voorste schutblad: '24 2 60'; datum laatst gedateerde tekening: '24 8 60'. Twee pagina's met handschrift in onbekende hand. Geheel intact.

€ 800

Uniek schetsboek dat Siep van den Berg de eerste helft van 1960 vulde met maar liefst 290 tekeningen, uitgevoerd in Oost-Indische inkt, sommige met gearceerde vlakken in blauwe inkt. De tekeningen zijn alle abstract. Uit de dateringen van sommige tekeningen valt op te maken dat Van den Berg er soms vele tientallen op één dag maakte. Ook laat dit schetsboek zien aan welke kunstwerken Siep van den Berg begin 1960 werkte: bij de tekening die hij op 2 maart 1960 maakte staat: 'mozaiktafel voor | tandarts [en moderne-kunstverzamelaar C.A.] Groenendijk', rondom het ontwerp van een stenen mozaïek van 28 maart 1960 staan aanwijzingen over materiaal en kleurgebruik. Drie tekeningen zijn gemaakt in de kaders van een huis met vier vensters: dit zijn de ruwe schetsen van de gevelmozaïeken die Siep van den Berg bedacht voor nieuwe huizenblokken in Selwerd, die in twee soorten baksteen in reliëf omstreeks 1963 werden gerealiseerd. (De vele opdrachten voor het verfraaien van woningbouw dankte de kunstenaar aan zijn goede vriend, de architect Jan Martini, die door de drie Groningse woningbouwverenigingen was aangenomen.)

3

Siep van den Berg

Origineel schetsboek. 1960.

In dummy van: Alain Bombard, *Leven van de zee. De proefneming van een vrijwillige schipbreukeling*, Amsterdam | Brussel: Elsevier, [1953]. 210 x 138 mm. Heellinnen. (244) p. (16 p. bedrukt). Tekening op voorplat. Datum op voorste schutblad: '4 6 60'; datum laatst gedateerde tekening: '2 7 60'. Vijf pagina's verwijderd. Kindertekening in onbekende hand op laatste pagina.

€ 500

Uniek schetsboek dat Siep van den Berg in de vroege zomer van 1960 vulde met ca. 120 tekeningen, meestens uitgevoerd in Oost-Indische inkt, het gros van de tekeningen overtrokken met zwarte merkstift. De tekeningen zijn alle abstract-constructivistisch. Enkele tekeningen voor in het schetsboek herinneren aan de ijzeren sculptuur bijgenaamd 'Bloedsomloop', die Van den Berg in 1965 maakte voor het Diaconessenhuis in Groningen. Bij één tekening heeft de kunstenaar geschreven: 'Fwolde', verwijzend naar landbouwer Albert Waalkens in Finsterwolde, met wie Siep van den Berg bevriend was. (In 1962 verbouwde Waalkens een koeienstal om tot expositieruimte; Van den Berg was de eerste exposant.) Acht tekeningen zijn vermoedelijk uitgevoerd met vijf inktpenntjes aan elkaar vastgemaakt (zie het omslag van deze catalogus voor zo'n tekening).

een worsteling om vrij
te komen

achtnaaf is alles een bondig.

Wanz
74